

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на ро. вулиці Прічард і Мекгрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

МІСЬКІ ВИБОРИ У ВІННІПЕГУ.

Виборча горячка у Вінніпегу в повному розгарі. Живе нею й українське робітництво і взагалі українські виборці. Буржуазні політичні, банські нагачі ухваляються на всі боки. Серед тієї заверхої деякі виборці не можуть зорієнтуватися. Як нам доносять, греко-католики дивуються, як це так сталося, що Дика, який претендує на кандидатуру греко-католиків, номінували греко-православні діячі, а не греко-католики. Номінували ті самі греко-православні діячі, що стало в своїх газетах пліговляти і греко-католицьких поїв і релігію й традиції. Що сталося? — питають греко-католики.

Сталося те, про що ми завжди говоримо. Пани, оті неоподатковані мільйонери, сказали своє слово й так сталося. Сталося не так, як того хотіли греко-католицькі робітники, але так, як цього хотіли пани. І кандидат не той пішов, якого хотіли греко-католики й номінували його не вони, але греко-православні. А до греко-католиків йдуть лише за голосами.

"УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС" РОЗПИНАЄТЬСЯ ЗА ДИКОМ.

"Український Голос" розпинається за Диком, доказуючи, який то він рухливий, молодий (це готова Рипиндія посватати-ся), а який то страшний кандидат комуністичної партії. Ше-б пак. Ми-ж тут "гости" й мусимо сидіти тихо, хоч-би нам кілки на голові тесали. Мусимо попірати такого кандидата, який звільняв-би від податків капіталістів, а накладав-би податки на робітників та дрібних бізнесменів.

"Укр. Голос" каже не голосувати на т. Колісника, бо він в міській раді буде сам один. Ну, а як виберете Дика, то кільки там в міській раді буде Диків? Він також буде один та й той служитиме вірою й правдою капіталістам.

ДИК І ЙОГО ПЛЯТФОРМА ТА ЙОГО МОВА.

Хвалиться і "Укр. Голос" і "Кан. Українець", що Дикова платформа здійснима. "Укр. Голос" навіть наводить в редакційній статті цілу ту "платформу". Хай хто хоче перечитав її, а побачить, що там нема чого здійснювати. "Платформа", яка нічого не говорить. Коли-б так Дик був подав у своїй платформі те, що він сказав на мітингу 19. листопада в Локстон школі, то тоді українським виборцям була-б ясна платформа Дика.

Але ми її децю висміємо тут. В п'ятницю, 19. листопада, промовляв адвокат Дик разом з мейором Вебом, а алдерменом-консерватом Мек.Ліном та з жидівським буржуазним кандидатом Семом Луїсом на мітингу в Локстон школі.

Перед цим панством адвокат Дик почав хвалитися, як то він вірно служив панам, якщо попадає в міську раду. Цю його промову в коротці вмістила англійська газета "Трибюн" з 20. листопада.

Дик сказав так:

"Люде, які думають влади капіталі в місті, повинні бути звільнені від податку на протяг часу від 5 до 10 літ".

Чуєте, що каже Дик? Капіталісти, що вкладають в підприємства в місті свої капітали для власної наживи, повинні бути звільнені від податків, а робітники, що вкладають в місті свою мозольну працю, мають бути оподатковані.

Так пояснює Дик точку сему своїй "платформі" на мітингу з паннами, тільки не так пояснює він її на мітингах перед робітниками.

А ЩО НА ЦЕ СКАЖЕ ДИК?

Зараз на другий день після виголошення Диком цієї промови про звільнення від податків капіталістів — міська рада в Вінніпегу проголосила на ліценцію 1,700 лотів землі за не-заплатених податку. На багатьох з цих лотів є хати.

До кого ці лоти належать — до капіталістів, чи до робітників? Тільки подумайте, 1,700 лотів на ліценцію на один день, на суботу 20. листопада!

Чому ані словечком не згадає про це Дик ні в своїй платформі, ні в промові? Тому не згадає, що він є кандидатом панських партій, а землю ліцензують за податок бідних робітників та дрібних бізнесменів. Капіталіста ніколи за податок не аліцензують, бо такі алдермени, як Дик, ім податки подарують.

ДИК ТІШИТЬ ЛЮДЕЙ ПАРКОМ.

Зате Дик у своїй платформі тішить людей парком, що мовля, збудує його в північному-Вінніпегу. Коли твого, робітнику, лота геть з хатиною на немю — аліцензують, то йди пається до парку, що його тобі обіцяє збудувати адвокат Дик.

А як стоїть справа допомоги безробітним? Чому про неї Дик ані словом не згадає у своїй платформі? Дик про це нічого не згадає, а "Кан. Українець", який попрає Дика, просто висміяє справу допомоги безробітним, мовляв, "безробітні не сміє бути".

Але-ж воно вже є. Уже читаємо в англійських газетах, що 20 робітників глибоко й холодно, без цента за душею, прийшли до поліційної стайці в Вінніпегу переслати. Добре вам, Дикам та редакторам в реверендах, що маєте теплі помешкання й люде несуть вам печені й варене — сміються з голодних безробітних чей й зі сміхом питають: "А де грошей вати?".

Колі-б ви були без даху над головою, без цента в кишені й без роботи, то ви тоді інвакшої заповідали-б.

Ви питаєте — "де грошей вати?" Оподаткувати капіталістів та й будуть гроші. Аде-ж ці капіталісти наживають мільйони з робітників річно. А чи мало тих робітників, що їх лоти й хати міська рада продала за податки в суботу, також придуть до міста за допомогою, бо їх позбавлено помешкання? І ви із своїм кандидатом будете з них сміятися?

Були вже на світі такі, що сміялися з горя робітничого, а тепер вони сміються на кутні.

РОБІТНИКИ-ВИБОРЦІ, СКАЖІТЬ СВОЄ СЛОВО!

Робітники-виборці північного Вінніпегу й всі ті, яких ліцензують за податки, які мозолями заробляете на насущний

хлюбок хліба для себе й своєї родини та платите податки за Сіні-ара, Сіенара, за попів — ви застря повинні сказати своє слово.

Дик, коли диньється до міської ради, обіцяє звільнити капіталістів від податків, які ще більшим тягарем упадуть на вас. Ксьондзи з "Кан. Українці", які стоять за Диком, кажуть, що для допомоги безробітним нема грошей. "Укр. Голос" навіть не називає вас Українцями, але каже, що ви лише "українського походження". А всі вони разом стоять за низискувачами.

Тов. В. Н. Колісник і К.П.К., яка його номінувала, каже й буде боротися за те, щоб ви менше платили податків, а щоб оподаткувати капіталістів. Буде боротися за те, щоб класів робітничої землі не ліцензували по 1,700 за один день. Тов. Колісник і його організація каже, що безробітним повинна бути допомога, або робота.

Програма т. Колісника ясна і недвозначна і хто з неї сміється, той сміється з робітничого горя й нужди.

Найкращою відповіддю буде всім панським наймитам, коли ви завтра громадно підете до виборчої урни і дасте свою одинку на т. В. Н. Колісника.

Голосуйте тільки на робітничого кандидата на мейора міста й тільки на цілий робітничий тикет.

Не дайте ані одного робітничого голосу на тих кандидатів, які служать ворогам робітництва.

ЗВІЛЬНИТЬ ВЯЗНІВ КЛАСОВОЇ БОРЬБИ В НОВІЙ СКОШІІ І АЛБЕРТІ.

Канадійська Робітничка Оборонна Ліга визнає робітництво Канади до підприняття масової петиції до федерального уряду в справі звільнення вязнів класової боротьби.

Канадійська Робітничка Оборонна Ліга видала на днях заяву, в якій зазначає, що вже близько рік минає, відколи засуджено й позбавлено волі сімю робітників в Новій Скошії, а двоє в Алберті.

Строгість цих засудів не стояла в ніякому відношенню до цих "злочинів", які їм приписувано й за які їх засуджено.

Не можна заперечити того, що ті жорстокі (присуди) кари на наших товаришів-робітників були не тільки карою за приписувані їм "злочини", але також змріяли до цього, щоб застрашити тих робітників, які могли зважитися на боротьбу проти тиранії панів.

Назрів вже час, щоб робітництво заворушилось і розпочало акцію в цілі звільнення ув'язнених робітників, що караються в карних заведеннях в Дорчестері й Принс-Алберті. За-вже доводиться їм оставати там.

Ми були наочними свідками цієї поблажливості, з якою призначено ті самі закони до самовільних і свідомих злочинців, що належать до класів фінансистів і банкірів.

Було це завдяки тій обставині, що ці особи стояли під охо-

ронним дахом своїх класових братів.

Оскільки-ж більше повинно канадійське робітництво почувати себе до обовязку натиснути на влади за звільнення своїх товаришів робітників, які стали "злочинцями" в очач закона тільки тому, що їхня боротьба за хліб насущний спонукала їх до діл, за які їх засуджено.

Тільки натиск і агітація робітництва зможуть піддержати нашу петицію за звільнення наших товаришів.

Досі давалися чути лише слабі голоси. Цим разом одна-че наш голос мусить бути грім-ким, що заставив-би уряд почувти його й відповісти на нього.

Треба всі сили робітництва пустити в рух; хай кожний робітник і кожна робітниця доложити від себе всіх старань, щоби добитись звільнення всіх наших товаришів, яких імена є: Луїс МекДоналд, засуджений на 3½ року вязниці в Принс-Алберті; Сесіл Бун на 18 місяців вязниці в Летбриджі; Френк Вайт, Тим Робінзон, Гарнет Кокс, Петрик Волш, Петро Мосійчук, Джеймс Крейн по два роки в Дорчестері; Теннісон Маршал на 3 роки в Дорчестері.

ПРОВІНЦІОНАЛЬНІ ВИБОРИ В ОНТЕРІО.

Повне банкротство капіталістичних політичних партій в провінції Онтеріо ясно видно, коли в найбільшій індустріальній провінції Канади, Онтеріо, з її сотками тисяч робітників — де в столичному місті Торонто що-року апелюється за пів мільйон доларів на добродійні цілі — ці партії, ліберальна й консервативна, не можуть знайти іншої соціальної проблеми під теперішній пору, як питання напиків.

І це помімо факту, що ці оборонці т. зв. демократії два рази бачили вислів "воли народа" в цій справі — верше 1919 року і потім 1924 року.

Консервативна партія в провінціальных виборах 1923 року дурила робітників в індустріальних центрах, що як консерватисти прийдуть до влади, то відповідно змінять онтерійський прогібіційний закон, точки якого забороняли бідним робітникам дістати гарячі напикти.

Та після побіди при виборах консервативна партія забула за свої обіцянки. Вона стала наскрізь демократичною і рішила знову дати справу під головування. В 1924 році відбувся публісцит і знову віднесли побіду сухі, головно з фармерських округів.

Заскочений виборами, прем'єр Форгесон знову уважає тепер за відповідне зігнувати "волю народа". Після розп'єдлення місць, розраховано на збільшення консервативної сили в індустріальних і мокрих центрах, він рішив заапельювати до виборців, обіцявши їм, як поверне до влади, заве-

сти систему урядової контролю продажі гарячих напиктів і продажі лива в лависенованих публічних приміщеннях.

Все це, розуміється, в інтересах "морального добробуту" народа, спеціально "молодшого покоління", яке після Форгесона йде тепер скоро на пси через своє звикле учашання до "п'яничих нор".

Однаке від своїх перших заяв у цих виборах Форгесон зробив деякі стратегічні відступні. Ніхто не знає докладно де він стоїть. Але він осягнув свою ціль тим, що знову збудував надії мокрих, і старается тепер виступити не таким то вже мокрим в очач сухих.

Питання напиктів є для робітників другорядної ваги. Робітники як класа не є в ярмі самих лише фабрикантів напиктів, але під п'ятою визиску цілої капіталістичної класи. Поліпшені соціальні й індустріальні умовини не настануть для робітників через заборону зуживати напикти. Ані не наста не поліпшення через те, що робітники будуть мати вільний доступ до лікерів чи пива.

Проблеми робітників є глибоко закорінені в капіталістичній системі наємної праці й визиску. Від 1920 до 1924 року робітниця цієї провінції зазнали нечуваного безробіття й нужди помімо онтерійського прогібіційного закона. Положення не було ані на йоту ліпше, ніж в "мозокрому" Квебеку.

Виріб і торгівля гарячими напиктками є приватним капіталістичним підприємством і як всі інші ведеться для здобуття зиску. Становище робітників

супроти цієї індустрії мусить бути таке саме, як і супроти всіх інших, іменно повне виселювання приватного капіталу через соціалізацію індустрії.

Так звана урядова контрола консервативної партії, яка означає лише контролу продажі напиктів і оставляє приватний капітал робити мільйони на їх виробі, є гіпокритичною і не має ніякої вартости для робітників.

Робітники повинні боротися за повний урядовий монополъ індустрії, яка включає виріб,

продажу й довів. Вони повинні боротися за повне викорінення приватного капіталу з індустрії, згідно з загальною робітничою програмою соціалізації всіх середників продукції і розподілювання під контролею робітничого уряду.

Так що "питання напиктів", як вже було сказано, є лише випадковим супроти цієї боротьби робітничої класи проти її класових ворогів — капіталістичної класи і її політичних партій, консервативної та ліберальної.

(Кінець буде.)

РУСИФІКУЮТЬ УКРАЇНСЬКУ ПІСНЮ І ТІ КОМПОЗИТОРІВ.

В днях 19. і 20. листопада співав у Вінніпегу у Вокер театрі "Український Національний Хор" під управою відомого дірідента й композитора Олександра Кошиця.

Не знаю, чи це той самий хор, що співав колись по цілій Європі з політичною метою, але знаю, що той самий дірідент. Чув в його три роки тому назад у Вінніпегу, чув і цього разу. Добре він співав минулого разу, добре співав і цього разу.

Підбір пісень — звичайний, кошицький: "Матер божа поцаївська", "Діва днес прекрасного рождєа" й інші "славен еси" та пара народних пісень "на біс".

Та менше з тим. Я зовсім не рецензую збірку писати. Кажу-ж, хор співав добре хоч то до ентузязму, що був три роки тому назад, не був і половини. Навіть самі великі патріоти пхалися на "нігерське небо" за 82 центи тоді, як долина на світлих порожньому криклі.

Але знову-ж таки не в сему справа. Справа ось в чому: який цілі служить той "Український Національний Хор"? "Український національний справі", політичній, жодуковій, чи... місцевостю для мистецтва? Чи односточно всім?

Коли судити по назві — "Український Національний Хор", то виглядає-б, що служить справі національній. Ну й гаразд. Знаємо також, що "Почаївська божа матір" сама тепер в підоні в польської шляхти та божим духом хору не нагодує, отже треба заробити й на прожиток.

Значить мета об'їздки хору — національно-жодукова. Це також гаразд: і прожвинь і українське мистецтво заставимо служити національній справі.

Тільки-ж дивлюсь в англійській місцевій газеті ще кілька днів перед виступом хору у Вінніпегу, що прибуває "малоросійський" (Little Russian) хор, який буде співати російські пісні.

Непорозуміння сталося, думаю собі, яке з прибуттям хору спростується, тим більше, що у Вінніпегу є багато такши широко-українських інформаторів.

В п'ятницю, 19. листопада, співав у Вінніпегу "Український Національний Хор". На другий день у "Free Press" довга рецензія. Дивлюся й вірити не хочеться. Дослівно:

"There were twenty-nine singers in all last night at the Walker Theatre — sixteen men and thirteen women — a picturesque double row in their national peasant dress of Little Russia".

Що за національна малоросійщина? Але читаю далі:

"Part of the impression is due though, to the skilful arrangement of the part songs, which have been done by several Russian musicians, among them, Lysenko, Kositsky, Stetzenko, Leantovich, Stupnitsky".

От тоб і, маеш! Лисенко, Кошицький, Стеценко, Леонтівський, Ступніцький — це російські композитори. "Український Національний Хор" одітий в "малоросійській національній" строї й співає "добрих пісень російських композиторів".

Бідна Україна й бідне її національне мистецтво. На хор

спромоглася, а на композиторів ні.

Скаже може дехто, що це знову таки якесь непорозуміння, що це неосвідомленість англійського репортера. Але-ж ми знаємо, що репортер, перед тим як писати рецензію, засягає інформацій в дірідента чи завідувателя хором. А у Вінніпегу до послуг українські патріоти, ще й не якібудь, але оті, що, "душу й тіло" коли хочете покладуть (на папері) за "національну справу".

А тут отунешасну крихту, якою хвалиться, зробили російською. І то від моря до моря по цілій Америці. Бо це не лише у Вінніпегу так хор Кошиця русифікує українських композиторів та українську пісню. В скрентонській петлорівській газеті "Народна Воля" з 18-го листопада читаємо, що за хором, починаючи з Нью Йорку, через Філадельфію, Пітсбург, Дітройт — "тїтнється баламутство, бо всюди пишуть про Лисенка, Леонтівича, Кошиця і інших, як про Російські й пісні називають російськими". Ось що каже "Народна Воля":

"Знамениті російські басы", "прекрасно відспівані пісні у російській і англійській мові", "чудові російські костюми" — все це раз у раз згадується у газетних вістках під заголовком "Український Національний Хор".

А закінчує "Народна Воля" тим, що хор, "замість приносити славу нашій нації, так як це вказувало-б його імя, робить чужу роботу, а в найкращім разі вносить між людей баламутство".

Тай така то та "національна робота". З української зробили російську. Бачите, панове патріоти, що й вас треба українізувати. Попрошіть собі більшовиків, бо тільки вони вмють українізувати.

Вінніпегська "Майдолінова Орхестра відділу ТУРФДім обіхала минулого літа цілу Західну Канаду. Десятки рецензій було вміщено в англійських газетах в Брендоні, Ріджайні, Мус Джо, Медісон Гіт, Келгарі, Бенф, Ферні, Едмонтоні, Саскатуні, Йорктоні — аде всі вони писали про неї лише як про українську мандолінову орхестру. Ніде не було ні одного "баламутства", хіба на шпальтах "Укр. Голосу" й то він ним співався.

А тут — маєте! Лисенко, Стеценко, Ступніцький, Кошицький — Росіяне, пісні російські, костюми малоросійські й все це робить "Український Національний Хор".

Погана справа, панове. Підіть до більшовиків вчитися національній справі.

Час вже й пора вам українізуватися.

Мусію.

УКРАЇНІЗАЦІЯ ЗАЛІЗНИЦЬ.

На одному з останніх засідань Центральної Комісії для справ українізації склав звіт про стан українізації на залізницях уповноважений Нар. Ком. Шляхів Сербиченко.

Після звіту Сербиченка 50 процент (себ-то 45 тисяч осіб) всіх службовців залізниць перейшло курси української мови. Все діловодство залізниць на території Радянської України переведено цілком на українську мову. Перекладено на українську мову майже всі назви стайцій і частину написів на вагонах місцевого сполучення.

"СНЕП ШАТС".

НЕ АВТОРИТЕТ.

Показав мені стоси рукописів.

— А хто-ж це все понанписував? — питаю.

— Я.

— А ви коли це все понанписували?

— Ночами.

— Ой, певно багато ночей страждали!

— Це оповідання з часів війни, а це поезія, це дві драми, це комедія, а це довша повість з життя американських робітників.

— Чому не даєте до друку?

— Та кому?

— До редакції.

— Ха-ха!

— Чого смієтесь?

— З вас?

— Справді-ж доклали ви багато праці і воно марнується!

— Бо я не знавший, я не авторитет, я звичайний робітник. Ніби я знаю, чи те все, що я понанписував є добре?

— То дайте комусь, щоб переглянув.

— Та кому?

— До видавництва.

— Говорите, як мала дитина.

— Чому?

— Вони вже обходили всюди й вернулися назад. Ніхто не хоче тратити часу, аби переглянути. Я був-би задоволений, як-би мені хто сказав, що це не добре, як-би показав мені, чому не добре. А то полегить в редакції і відсилають назад до мене. Як-би так якийсь знавший письменник, то навіть не переглядають, а містять, бо то авторитет, а мого... Може мого мало-би чотири рази таку вартість, як знаного письменника, але, що я? Я самоук і ніхто не хоче навіть тратити часу на переглянення моєї праці.

— Але ви проте дальше пишете?

— Пишу. Писання — це мое життя. Пишу навіть тоді, як ніхто не хоче перечитати нагодовку моєї праці.

— І що-ж ви будете дальше робити з тим?

— Буду складати, може колись... А може я самий кину до коша та скажу самий собі, що "воно не надається". Бо до цієї пори ще мені ніхто цього не сказав, лише так... бо я не світовий письменник, про мене не знає українська література, я не авторитет.

— Самоука ніколи не буде знати українська література, а сказав він, — бо його нема кому втягнути до неї.

А в тім є багато правди.

І наші організації, робітничі організації та видавництва повинні постаратися о таких людех, які-б могли не лише переглядати менші і більші рукописи наших самоуків-письменників, але також заставляти інших до писання.

Українська література не дуже така багата. А між самоуками-робітниками часом можуть найтисся одиниці, які своими здібностями могли-б подивувати навіть й визначніших письменників.

Треба таки про це постаратися.

Драпака.

СЬГОРОДНІ ЖИВА В СЕРЕДНЬОЇ ЄВРОПІ.

Сьогорічні жива в середній Європі гірші від попереднього року. Перший урядовий звіт в Німеччині виказує менший збір всього збіжжя. Збір хліба в Австралії, по звідомленням з Відня, також слабший. Кажуть вже тепер, що прийдеться спроваджувати пшеницю з інших країв. Польське міністерство рішничства доносить, що в Польщі збір збіжжя є о 10 процент менший